

เตรียมคนเพื่อเตรียมงานมหาวิทยาลัยรามคำแหงยุคก่อตั้ง

รองศาสตราจารย์วิศิษฐ์ ทวีเศรษชอุ

ในช่วงระยะเวลาที่สภาผู้แทนราษฎรกำลังพิจารณากฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้ริเริ่มเสนอกฎหมายฯ คือ ส.ส.ประมวล กุลมาตย์กับพวก และรัฐบาลโดยพลโท แสวง เสนาณรงค์ รัฐมนตรีว่า การกระทรวงในสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้ให้การสนับสนุนศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ ฆาสุขนิรันต์ ให้ดำเนินการเปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหงให้ทันปีการศึกษา 2514 ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ ฆาสุขนิรันต์ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกท่านว่า อาจารย์ ดร. ศักดิ์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ในการบริหารงานมหาวิทยาลัย เคยเป็นคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เลขานุการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในเวลานั้น และเป็นกรรมการพิจารณากฎหมายฉบับนี้ในสภาผู้แทนด้วย อาจารย์ ดร. ศักดิ์ จึงนับว่าเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่จะได้รับมอบหมายให้ทำงานสำคัญนี้

ขณะที่ร่างกฎหมายฯ อยู่ในขั้นแปรรูปคดีของสภาและเมื่ออาจารย์ ดร. ศักดิ์ ทราบว่าจะได้รับ สนับสนุนให้ทำงานดังกล่าว จึงได้วางแผนทำงานอย่างเฝียวเฝียว แต่แฝงด้วยความกระตือรือร้นและจริงจัง ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พร้อมกับได้ให้อาจารย์ธนากาญจน์ ภักธรากาญจน์ และอาจารย์วิศิษฐ์ ทวีเศรษชอุ อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งอาจารย์ดร.ศักดิ์ ได้โอนทั้งสองมาทำงานที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในช่วงเวลานั้น โดยให้ช่วยหาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่างระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆของมหาวิทยาลัยเตรียมไว้ รวมทั้งจัดทำรายละเอียดการใช้งบประมาณ 5 ล้านบาท ที่ส.ส.ประมวล กุลมาตย์ได้แปรรูปคดีงบประมาณปี พ.ศ.2513 ไว้เตรียมเปิดมหาวิทยาลัยด้วย อาจารย์ธนากาญจน์ เป็น อาจารย์สอนคณิตศาสตร์และเชี่ยวชาญในการวางระบบจัดการเรียนการสอน “แบบวิธีประสานงานด้าน วิชาการระหว่างสาขาวิชา” (Interdisciplinary Program) ซึ่งสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนกับ นักศึกษาจำนวนมากได้ และมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ใช้ระบบนี้ตั้งแต่เปิดมหาวิทยาลัยจนกระทั่ง ปัจจุบันนี้ ส่วนอาจารย์วิศิษฐ์ เป็นผู้มีประสบการณ์งานธุรการด้านบริหารงานบุคคลในระบบราชการ

ในขณะเดียวกัน อาจารย์ดร.ศักดิ์ ได้สรรหาผู้ที่มาร่วมทำงานในระดับผู้บริหาร โดยได้ ทาบตามผู้ทรงคุณวุฒิและมีคุณสมบัติเหมาะสม ได้แก่ ศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย อธิบดีศาล คดีเด็กและเยาวชนกลางในขณะนั้น และเป็นอาจารย์พิเศษสอนกฎหมายในมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ขอให้ช่วยดูแลหลักสูตรคณบดีนิติศาสตร์ สอนและเขียนตำราด้วย ศาสตราจารย์ไพบุลย์ สุวรรณโพธิ์ศรี ศาสตราจารย์สาขาวิชาบัญชี จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอให้ช่วยจัดการสอนสาขาวิชา บริหารธุรกิจ อาจารย์ ดร.อภิรมย์ ณ นคร เชี่ยวชาญสาขาวิชาบริหารการศึกษาและอาจารย์ดร.อุดม วโรตม์สีกขัตติ์ เชี่ยวชาญสาขาภาษาวิทยาศาสตร์ จากกระทรวงศึกษาธิการ ขอให้ช่วยจัดการสอนสาขาวิชา

การศึกษาและสาขาวิชามนุษยศาสตร์ และเพื่อเตรียมการเปิดคณะรัฐศาสตร์ จึงขอให้อาจารย์ ดร. บรรพต (จิระโชค) วีระสัย เชี่ยวชาญสาขาวิชารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มาร่วมงานด้วย ต่อมาศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัยได้แนะนำให้ทาบทาม อาจารย์สง่า สีนะสมิต อาจารย์สอน กฎหมายและมีประสบการณ์ด้านบริหารราชการระดับสูง จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มาช่วยงาน บริหารคณะนิติศาสตร์ด้วย อาจารย์ดร.ศักดิ์ เล็งเห็นความสำคัญของห้องสมุด จึงได้ขอให้ น.ส.อัมพร วีรวัฒน์ (ปิ่นศรี) ซึ่งมีประสบการณ์ด้านงานห้องสมุด จากกระทรวงศึกษาธิการ ช่วยวางแผนจัดทำ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยด้วย

จากการที่อาจารย์ดร.ศักดิ์ได้เตรียมบุคลากรกลุ่มแรกดังกล่าว ทุกท่านได้เริ่มทำงานตามที่ได้รับ มอบหมายอย่างไม่เป็นทางการ โดยประสานงานกับอาจารย์ดร.ศักดิ์ เรื่อยมา จนจบจนคาดว่าร่าง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง คงผ่านรัฐสภาและออกเป็นกฎหมายได้ในไม่ช้า อาจารย์ดร. ศักดิ์จึงได้ขอรับการสนับสนุน จากพลโท แสง เสนาณรงค์ เสนอรัฐบาลแต่งตั้งกรรมการเตรียมการ เปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหง และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ.2513 ซึ่ง ประกอบด้วย

1. นายศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์ เป็นประธานกรรมการ
2. นายประภาศน์ อวยชัย เป็นกรรมการ
3. นายไพฑูย์ สุวรรณโพธิ์ศรี เป็นกรรมการ
4. นายอุดม วโรตม์สิกขดิตต์ เป็นกรรมการ
5. นายอภิรมย์ ณ นคร เป็นกรรมการ
6. นายธนกาญจน์ ภัทรากาญจน์ เป็นกรรมการ
7. นายบรรพต วีระสัย เป็นกรรมการและเลขานุการ
8. ร.อ.ไพฑูย์ ดีคง เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

อาจารย์ดร.ศักดิ์ ท่านได้เตรียมตัวเองไว้เพื่อรับงานสำคัญนี้โดยได้ขอโอนจาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปรับตำแหน่งรองเลขาธิการสำนักเยาวชน สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี ก่อนมีมติคณะรัฐมนตรีตั้งเป็นประธานกรรมการเตรียมการฯ ประมาณเดือนเศษ และได้ขอยืมตัว ข้าราชการจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปช่วยราชการที่สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรีเพื่อเป็น คณะทำงานของคณะกรรมการเตรียมการฯ คือ นายธนกาญจน์ ภัทรากาญจน์ นายวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ นายสมลักษณ์ เอกภูมิ น.ส.สุดาพันธ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และนายจักรางกูร โชตยาสีหนาท โดยอาศัย บริเวณหน้าห้องทำงานของอาจารย์ ดร.ศักดิ์ ที่สำนักเยาวชน ตึก 20 ตุลา ในบริเวณทำเนียบรัฐบาล เป็นที่ทำงานชั่วคราว ซึ่งเป็นที่ทำงานที่เรียบง่าย มีโต๊ะเอนกประสงค์ 1 ตัว เก้าอี้ประมาณ 7 - 8 ตัว กับเครื่องพิมพ์ดีด 1 เครื่องเท่านั้น เวลาจะผลิตเอกสารก็ขออนุญาตใช้เครื่องโรเนียวของสำนักเยาวชน เป็นคราว ๆ ไป

และแล้ววันประชุมครั้งแรกของคณะกรรมการเตรียมการฯ ก็มาถึง ประธานฯ นั่งหัวโต๊ะประชุม กรรมการนั่งรอบ ๆ และมีผู้เข้าร่วมประชุมอีก 3 คน คือ นายสง่า สีนะสมิต น.ส.อัมพร วีรวัฒน์ และ

นายวิศิษฐ์ ทวีเศรษจฺว บรรณาธิการเสริมไปด้วยความรู้สึกตื่นเต้นกระตือรือร้น ทุกคนมั่นใจและมุ่งมั่น พร้อมทั้งจะทำงานอย่างเต็มที่ ทั้ง ๆ ที่ได้ทำมาอย่างไม่เป็นทางการก่อนหน้านี้แล้ว การประชุมเริ่มด้วยประธานกล่าวแสดงความยินดีที่รัฐบาลมอบหมายให้ทำงานงานที่สำคัญนี้ จากนั้นก็มีเรื่องพิจารณาเกี่ยวกับสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัย โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าควรใช้สถานที่แสดงสินค้า ตำบลหัวหมาก อำเภอบางกะปิ จังหวัดพระนคร เป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัยในระยะแรกหรือเป็นการถาวรต่อไป เรื่องต่อไปได้เลื่อนไปประชุมคราวหน้าคือ วิชาที่จะเปิดสอนปีแรกกับเรื่องหลักสูตรและโปรแกรมการเรียน และที่ประชุมกำหนดประชุมทุกวันพุธ เวลา 10.00 น. ณ ห้องประชุม ตึกบริหาร ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งเป็นสถานที่ประชุมในวันนี้นั้นเอง2

การประชุมคณะกรรมการเตรียมการฯ ครั้งแรกถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการและนำเรื่องที่เตรียมไว้ก่อนแล้วเข้าพิจารณาในที่ประชุมทันที เป็นการดำเนินงานที่รวดเร็ว เมื่อรัฐบาลอนุมัติให้ใช้สถานที่แสดงสินค้าที่หัวหมากเป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2513 แล้ว คณะกรรมการเตรียมการฯ จึงได้เริ่มปรับปรุงสถานที่และใช้หอประชุมเอ.ดี.1(auditorium1)เป็นที่ทำงานของสำนักงานอธิการบดี นับเป็นที่ทำงานแห่งแรกของมหาวิทยาลัย มีห้องอธิการบดีและที่ประชุมผู้บริหารอยู่บนชั้น 2 ของตึกดังกล่าว ส่วนชั้นล่างเป็นที่ทำงานของฝ่ายธุรการ

เมื่อกฎหมายมหาวิทยาลัยรามคำแหงประกาศใช้แล้ว มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยครั้งแรก ณ ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาลโดยมีฯ พลฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร ในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยเป็นประธาน และมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิเข้าประชุมคือ นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน นายสุขุม นวพันธ์ นายก่อ สวัสดิพานิชย์ นายประเสริฐ ณ นคร และมีนายศักดิ์ ฝาสุขนิรันต์ เข้าร่วมประชุมในฐานะประธานกรรมการเตรียมการเปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหง เรื่องสำคัญที่ประชุมคือ การรายงานผลงานของคณะกรรมการเตรียมการฯ เช่น เรื่องการใช้งบประมาณปี พ.ศ.2513 จำนวน 5 ล้านบาท และได้รับงบประมาณปี พ.ศ.2514 อีก 20 ล้านบาท เรื่องสถานที่ เรื่องอัตรากำลัง เรื่องห้องสมุด เรื่องการจำหน่ายใบสมัครและการรับสมัคร เรื่องการยกสร้างข้อบังคับ และหลักสูตรกับรายงานปัญหาการใช้สถานที่ การสอนซึ่งจำเป็นต้องใช้ที่ว่างจรปิด การสอบไล่กำหนด ขอยืมโรงเรียนต่าง ๆ ตอนปิดภาค และการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

วาระที่สำคัญที่คณะกรรมการเตรียมการฯ รอคอย คือ การแต่งตั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัย เป็นไปตามที่คาดหมาย วาระนี้ที่ประชุมมีมติเลือกและเสนอแต่งตั้ง นายศักดิ์ ฝาสุขนิรันต์ ดำรงตำแหน่งอธิการบดี นายไพบูลย์ สุวรรณโพธิ์ศรี ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะบริหารธุรกิจ นายสง่า สันะสมิต ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ นายอภิรมย์ ณ นคร รักษาการในตำแหน่งคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ นายอุดม วโรดมสิกขิตต์ รักษาการในตำแหน่งคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และนายธน กาญจน์ ภัทรกาญจน์ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ

ประเมินผล 3 ส่วน ศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย ติดรชาการที่กระทรวงยุติธรรม ภายหลัง ศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย ดำรงตำแหน่งเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง คนที่ 3

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้สรรหาบุคลากรเป็นอาจารย์ผู้สอนจำนวนหนึ่ง โดยคัดเลือกจาก ผู้สมัครใจจากหน่วยราชการหลายๆแห่งโอนมาอยู่ด้วย และรับสมัครผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งเพิ่งเดินทางกลับและไม่มีข้อผูกมัดกับหน่วยราชการใด ชั้นแรกคัดเลือกผู้ทำหน้าที่อาจารย์ไว้ 95 คน รอโอนและบรรจุโดยใช้งบประมาณปี พ.ศ.2514 ซึ่งคาดว่าจะได้ประมาณ 20 ล้านบาท

ในส่วนที่รับสมัครอาจารย์ผู้สอนโดยเฉพาะอาจารย์ตรี ได้ประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกเป็นการทั่วไปจากผู้สำเร็จปริญญาตรีเกียรตินิยมในสาขาต่างๆ ตามความต้องการของคณะและสำนักฯ โดยดำเนินการให้สอบข้อเขียนภาษาไทย ภาษาอังกฤษและสัมภาษณ์ ซึ่งคาดว่าจะได้อาจารย์ที่มีคุณภาพดี และมีพื้นฐานที่จะศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอกในวันข้างหน้า อันจะเป็นกำลังหลักที่สำคัญของมหาวิทยาลัยต่อไป ซึ่งก็ปรากฏเป็นดังที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยยุคก่อตั้งคาดหมายในเวลาต่อมา ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นอาจารย์ตรี เช่น น.ส.สันทนา กังสดาล (สุธาธารัตน์) นายदनัย ทองใหญ่ นายประเสริฐ ต้นศิริ นายดม ทรัพย์เจริญ น.ส.สุวิมล บุญอยู่ (อังควานิซ) น.ส.อารมณ ฉนวนจิตร นายโมชิต อินทองศ น.ส.สมพิศ ศรีประไพ (ณ นคร) น.ส.ธัญญารัตน์ ปาณะกุล เป็นต้น

สำหรับผู้ทำหน้าที่ฝ่ายธุรการ ระดับหัวหน้าแผนก และหัวหน้ากอง กลุ่มแรกได้โอนมาจาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หลังจากชิมตัวมาช่วยราชการตั้งแต่ตอนเตรียมการที่ทำเนียบรัฐบาล กล่าวคือ โอนนายวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ เป็นอาจารย์โท คณะนิติศาสตร์ และรักษาราชการหัวหน้ากองกลาง นายสมลักษณ์ เอกภูมิ รักษาการหัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่ น.ส.สุตาพันธ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา รักษาการหัวหน้าแผนกการเงิน และนายจักรางกูร โชตยาสีหนาท รักษาการหัวหน้าแผนกพัสดุ สำนักงานอธิการบดี ต่อมาได้มีการโอนข้าราชการจากหน่วยงานราชการอื่นมาปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าแผนกและหัวหน้ากอง รวมทั้งเลขานุการคณะ เพิ่มขึ้นในเวลาต่อมา ส่วนตำแหน่งประจำแผนก และเสมียนพนักงานก็ได้จัดให้มีการสอบแข่งขันบรรจุหรือรับโอนผู้ที่สอบได้เข้าปฏิบัติหน้าที่ตามอัตรากำลังที่ได้รับอนุมัติจาก ก.ม. (คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย) การสอบคัดเลือกเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ได้ประกาศรับสมัครและเน้นสอบภาคปฏิบัติ คือ ต้องพิมพ์เร็วและถูกต้องตามเกณฑ์จึงจะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ ผู้ผ่านการสอบเป็นเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดในยุคนั้น เช่น น.ส.หลี่ฮวง นิละนนท์ น.ส.วนิดา ไทยเจริญ เป็นต้น

ส่วนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) ในยุคแรก ท่านอดีตอธิการบดีคนแรก ได้ให้รับสมัคร และคัดเลือกโดยเน้นคุณสมบัติพิเศษประการหนึ่ง คือ ต้องเคยเป็นทหารผ่านศึก เพราะต้องการคนที่เข้มแข็ง มีระเบียบ มีวินัย เช่น สิบตรีสกลิตย์ ดีช่วย เป็นต้นและนักการภารโรงก็เน้นเรื่องความแข็งแรง ชื่อสัตย์เป็นหลัก เช่น นายกุหลาบ ทองยัง เป็นต้น สำหรับคนขับรถยนต์ต้องมีใบอนุญาตขับรถยนต์ประเภทสาธารณะ และต้องสอบภาคปฏิบัติ โดยให้ขับรถยนต์ทดสอบไป-กลับเส้นทางจากมหาวิทยาลัย ถึงอำเภอบางกะปิ เช่น นายสมาน นุชสระบัว เป็นต้น

จากการเตรียมการเกี่ยวกับบุคลากรทุกระดับดังกล่าว และทุกคนมีความกระตือรือร้นร่วมมือร่วมใจทำงานอย่างเต็มที่ส่งผลให้การดำเนินการเปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหงในยุคก่อตั้งประสบผลเป็นที่ประจักษ์ตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าเป็นการวางรากฐานบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งมีส่วนสำคัญที่นำพามหาวิทยาลัยรามคำแหงไปในทิศทางที่ถูกต้องและพัฒนายิ่งขึ้นในระยะเวลาต่อมาจวบจนปัจจุบันนี้